GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

№ 247. *Mercurĭ 6 (18) Noemvre.* **1885.**

Brașovŭ, 5 Noemvre 1885.

Arareori mai vedemŭ în foile din Viena articulĭ séu corespondențe, carĭ sĕ se ocupe de Transilvania și de relațiunile ei. Numai din când în când cetimŭ câte o mică telegramă, séu câte unŭ micŭ adausŭ la corespondențe, în care se raportéză, aci că s'au opritŭ vreo sĕrbătóre națională, aci vreo carte română, aci că a fostŭ disolvată vreo societate, aci că au fostŭ trașĭ înaintea tribunalului și arestațĭ ceia și ceia, sub cuventŭ că au ațîțatŭ poporulŭ românŭ, aci că se caută după proclamația „irredentistă“ și se trimitŭ trupe împĕrătescĭ la Ighiu, la Abrudŭ și la Zlatna și așa mai departe.

Despre aceea, că în Transilvania se află poporŭ, care are și elŭ îndreptățirea de a esista și de a se desvolta, ca orĭ și ce altŭ poporŭ din monarchiă și a căruia drepturĭ arŭ trebui respectate celŭ puținŭ cum se respectă în Austria drepturile naționale și drepturile de limbă ale Slovenilorŭ, despre tóte acestea înzadarŭ amŭ căutá sĕ mai cetimŭ câte ceva prin ḍiaristica de dincolo de Laita.

Acésta aparițiune se esplică prin doue împrejurărĭ. Mai întâiu foile Nemțilorŭ dualiștĭ, carĭ se află aḍĭ în oposițiune, au părăsitŭ causa Transilvaniei din momentulŭ, când partida lorŭ a încheiatŭ pactulŭ cu Ungurii, împărțindŭ supremația asupra monarchiei între Nemțĭ și Maghiarĭ, și astăḍĭ acești Nemțĭ dualiștĭ aflându-se în oposițiune și contândŭ la sprijinulŭ Maghiarilorŭ în potriva curentului federalistŭ se ferescŭ încă și mai multŭ de a atinge susceptibilitățile maghiare, scormonindŭ cestiunea ardelenéscă.

Ce privesce pressa partidelorŭ carĭ facŭ parte din maioritatea parlamentului austriacŭ, foile Cehilorŭ, Polonilorŭ, precum și organele grupurilorŭ conservative-clericale, aceste foi observă o reservă mare față cu afacerile interióre ale Ungariei, reservă dictată până la unŭ punctŭ órecare de prudența politică. Odinióră, pe când Cehii făcéu politică de resistență passivă, ḍiarele lorŭ se ocupau de multe orĭ în modŭ destulŭ de amicabilŭ de sórtea Românilorŭ transilvănenĭ. Astăḍĭ Cehii evită de a vorbi și de Slovacii ungurenĭ, necum sĕ se mai ocupe de afacerile transilvane. „Sĕ nu-i bruscămŭ pe Maghiarĭ“, își ḍicŭ ei, „căcĭ ne potŭ strică; când vomŭ ajunge a fi destulŭ de tarĭ ne vomŭ puté redica vocea și în favórea naționalitățilorŭ slave din Ungaria“. Ba mai multŭ, Dr. Rieger a călĕtoritŭ, cum scimŭ, anume la Peșta ca sĕ stabiléscă o înțelegere între Cehĭ și Maghiarĭ. Așa cere politica „autonomiștilorŭ“, carĭ procedŭ după devisa: „cu încetulŭ se face oțĕtulŭ.“

Despre Polonĭ nicĭ că mai trebue sĕ vorbimŭ ei au avutŭ totdéuna simpatii pentru Maghiarĭ, ér pentru Românĭ ne spune istoria cam ce felŭ de sentimente au nutritŭ. Foile lorŭ nu scimŭ sĕ fi luatŭ vreodată în apĕrare causa Românilorŭ asupriţĭ.

Remâne grupulŭ conservatorilorŭ-clericalĭ, în maioritate Nemțĭ. Organulŭ acestora „Vaterland“ este singurulŭ, care din timpŭ în timpŭ mai reîmprospĕtéză cestiunea transilvană, care încă e departe de a fi resolvată, și mai ia în apĕrare dreptele postulate de egală îndreptățire ale Românilorŭ, — amŭ puté ḍice: „pour l'honneur du drapeau“, căcĭ cuvine-se ca cei ce luptă în Cislaitania pentru principiulŭ egalei îndreptățirĭ sĕ 'șĭ mai aducă aminte măcar din Pascĭ în Crăciunŭ de popórele asuprite și maltratate din Tranlaitania.

A doua împrejurare, care face ca ḍiaristica austriacă, sĕ se ocupe așa de puținŭ de noi și de causa nóstră, este a se căuta în propria nóstră nepăsare, ca sĕ nu ḍicemŭ amorțélă.

Cum amŭ și puté asștepta ca lumea sĕ se intereseze de noi și de afacerile nóstre, décă stămŭ nemișcațĭ, îndurândŭ numai lovirile contrarilorŭ, fără a face încercărĭ de-a o paralisa printr'o luptă energică și solidară, cu tóte mijlócele iertate, ce ne stau la disposițiune?

Este fórte tristŭ, dér trebue sĕ mărturisimŭ, că décă astăḍĭ se tractéza în pressa din Peșta și din Viena în modŭ escepționalŭ cestiunea transilvană, acésta nu-o avemŭ sĕ-o mulțămimŭ atâtŭ stăruințelorŭ nóstre energice în lupta legală pentru recâștigarea drepturilorŭ naționale, câtŭ mai vêrtosŭ agitărilorŭ neîntrerupte ale presei maghiare în potriva naționalității nóstre, carĭ, de când cu cunoscuta proclamațiă, au luatŭ nisce dimensiunĭ estraordinare.

Nu este greu de a înțelege motivulŭ acestorŭ agitațiunĭ.

E destulŭ a sci, că în fruntea mișcărei celei mai nouĕ ostile Românilorŭ se află Maghiarĭ ardelenĭ, spre a ne esplica totulŭ. Minoritatea maghiară din Transilvania nu e mulțumită cu aceea, că Românii au fostŭ respinșĭ din tóte posițiunile vieței publice și că Transilvania a ajunsŭ a fi aḍĭ unŭ districtŭ alŭ Țerii ungurescĭ, ea pretinde dela guvernŭ și dela societatea maghiară, ca sĕ pórte unŭ rĕsboiu de esterminare în contra tuturorŭ Românilorŭ cu cunoscință de carte, ca sĕ sugrume astfelŭ cu desevêrșire desvoltarea națională în sînulŭ poporului românŭ prin care își vede amenințată supremația.

Acestorŭ nenorocite tendințe avemŭ de a mulțumì, că astăḍĭ, după cum a mărturisitŭ chiar o fóiă maghiară din Clușiu, „lucrurile au ajunsŭ „așa departe, că doi Românĭ nu potŭ vorbì între „dênșii, ca sĕ nu fiă suspițiunațĭ că conspiră „în contra statului.“

„Sistemulŭ de spionagiu și sistemulŭ de suspițiune,“ celŭ practică pașalele din comitate și pressa maghiară față cu Românii, au degeneratŭ în timpulŭ din urmă într'o furiă nespusă de-a persecuta totŭ ce e românescŭ și jocul̆ acesta cu foculŭ a atrasŭ în cele din urmă atențiunea unorŭ cercurĭ mai largĭ, carĭ numai în urma svêrcolirilorŭ pressei maghiare au începutŭ a se convinge, că mare trebue sĕ fiă nemulțumirea, ce domnesce între Românii din Transilvania și Țéra ungurésca.

Acésta, se înțelege, nu póte fi pe placulŭ guvernului ungurescŭ. Lumea aflândŭ chiarŭ prin graiulŭ pressei maghiare despre amărăciunea, ce domnesce între Românĭ și Maghiarĭ va trebui sĕ-șĭ facă o ideă fórte nefavorabilă despre înțelepciunea guvernanțilorŭ ungurĭ și eată că deodată „cestiunea transilvană,“ ce-au pus'o șovinistii ungurĭ, ia unŭ caracterŭ seriosŭ și devine din cestiune de supremație maghiară o cestiune de egală îndreptățire a trei milióne de Românĭ.

D-lŭ Tisza, temêndu-se de consecințele agitațiunilorŭ nebune ale pressei maghiare, a datŭ organelorŭ sale semnalulŭ, sĕ se mai modereze, ca nu cumva mișcarea de maghiarisare se producă unŭ efectŭ contrarŭ intențiunilorŭ celorŭ ce au pornit'o.

Amŭ vĕḍutŭ cum critică foi guvernamentale à la „Magyar Polgár“ purtarea pressei maghiare. Rĕmase acum numai sĕ fiă informate și cercurile mai estinse din monarchiă, că „cestiunea Transilvaniei“ a fostŭ redicată numai de unii matadorĭ ai pressei maghiare și că escentricitățile acestora nu ar fi aprobate și sprijinite de guvernulŭ ungurescŭ.

Spre scopulŭ acesta s'a publicatŭ în „Neue freie Presse“ din Viena unŭ articulŭ privitorŭ la situațiunea Ardélului, inspiratŭ de guvernanții din Pesta, in care se admoniéză matadorii pressei maghiare, ca sĕ nu se mai jóce cu foculŭ și sĕ aibă de grijă, ca nu cumva prin punerea la ordinea ḍilei a cestiunei ardelene sĕ deștepte spiritulŭ amorțitŭ alŭ particularismului și sĕ contribue a pregăti și pentru Ungaria o eră federalistă.

Eată prin urmare cum trebue sĕ ne esplicămŭ rara întêmplare că unŭ organŭ de frunte ca „Neue freie Presse“ se ocupă érășĭ odată de „Transilvania.“*)

Rĕsboiulŭ dintre Sêrbĭ și Bulgarĭ.

Armata sêrbéscă de operațiune a întratŭ în Bulgaria pe douĕ căi. Unŭ despărțĕmêntŭ a pornitŭ pe șoséua Pirotŭ-Țaribrodŭ avêndŭ ca țintă luarea acestei localitățĭ din urmă; alŭ doilea despărțĕmêntŭ a pornitŭ pe drumulŭ Clissura-Trn, avêndŭ ca țintă luarea Trnului. Telegrama de erĭ ne-a comunicatŭ, că ântêiulŭ despărțĕmêntŭ a și ajunsŭ la *Țaribrodŭ*, unde a fostŭ o crâncenă luptă; ér alŭ doilea despărțĕmêntŭ a ocupatŭ tóte localitățile până aprópe de Trn. Amêndouĕ colónele operéză concentricŭ în direcțiunea Sofiei, și anume colóna a doua ocupândŭ Trnulŭ, sĕ taiă retragerea trupelorŭ bulgare concentrate la Țaribrodŭ și sĕ ocupe posițiunile dela întrarea în defileulŭ Dragomanŭ. unde Bulgarii își concentréză tóte forțele, căcĭ perḍêndŭ Dragomanulŭ, Sofia e perdută. Sêrbii au luatŭ marĭ precauțiunĭ în marșulŭ lorŭ spre Țaribrodŭ, s'au servitŭ de puternice forțe în flancurĭ, pentru ca sĕ nu caḍă în vr'o cursă. Luarea Trnului și Dragomanului va costa multŭ sânge, fiind că suntŭ bine fortificate. Cele douĕ colóne sêrbescĭ, care operéză, au la disposițiune 32,000 ómenĭ, 4000 cai și 144 de tunurĭ, ele vorŭ fi întărite la nevoiă prin a doua chemare. E probabilŭ, că armata sêrbéscă va lua ofensiva pe tótă linia graniței și după o telegramă de aḍĭ au și pornitŭ spre Vidinŭ, ocupândŭ o localitate.

Etă telegramele cele mai nouĕ și mai amĕnunțite:

Sofia, 15 Noemvre. Ierĭ a fostŭ o *luptă la Țaribrodŭ* între Bulgarĭ și Sêrbĭ, din partea Bulgarilorŭ era unŭ batalionŭ din alŭ 4-lea regimentŭ, din partea Sêrbilorŭ erau angajate șése batalióne, douĕ baterii artileria, douĕ escadroane. Cavaleria sêrbéscă voindŭ sĕ facă o șarjă în contra infanteriei bulgare, care ocupa puntea dela Țăribrodŭ, a fostŭ decimată. Bulgarii s'au retrasŭ în ordine după nisce întăriturĭ, ei au perdutŭ 34 ómenĭ, Sêrbii au perdutŭ peste 100. Sêrbii au ocupatŭ douĕ sate lângă Izvordŭ, cari au fostŭ apărate de miliții. Sêrbii au perdutŭ aci 120 ómenĭ Mâne Sêrbii vorŭ ataca posițiunile dela Trn.

Sofia, 15 Noemvre. Deórece linia telegrafică nu mai funcționéză cu *Țaribrodulŭ*, e probabilŭ, că *Sêrbii l'au ocupatŭ* Nicĭ nu era intențiunea Bulgarilorŭ sĕ apere acestŭ locŭ, care nu e strategicŭ. Grosulŭ trupe-

---

*) In numĕrulŭ viitorŭ vomŭ reproduce pasagele de căpetenià ale acelui articulŭ. Red.

lorŭ bulgare se află în direcţiunea Dragomanului alŭ că-rui defileu bine apĕratŭ va fi póte Lunĭ teatrulŭ ac-ţiunei.

Bucurescĭ, 15 Noemvre. In *Vidinŭ* unde e temere de unŭ atacŭ alŭ Sĕrbilorŭ, se lucréză la fortificaţii provisorii. Au sositŭ întărirĭ însemnate şi Yachtulŭ prinţului Alexandru a sositŭ asemenea cu muniţiune şi tunurĭ.

Calafatŭ, 16 Noemvre. *Sĕrbii au atacatŭ şi au ocupatŭ Cula, în direcţiunea Vidinului. Perderile Bulgarilorŭ suntŭ fórte marĭ.*

Proclamaţiunea regelui Milanŭ.

In ḑiua declarării resbelului, regele Milanŭ a emisŭ următórea proclamaţiune:

„Credinciosŭ politicei tradiţionale a Obrenevicilorŭ în apĕrarea intereselorŭ iubitei nóstre patrii, amŭ luatŭ în unire cu representanţii scumpului meu poporŭ mĕsurile necesare, carĭ erau provocate de Bulgaria prin violarea tratatelorŭ.

„Prin aceste mĕsurĭ voimŭ a arăta limpede şi lămuritŭ, că Serbia nu póte privi cu nepăsare la sdruncinarea echilibrului în peninsula Balcanică, mai cu sémă când acésta sdruncinare se face în folosulŭ unui singurŭ Statŭ, care la tóte ocasiunile a doveditŭ a fi unŭ primejdiosŭ vecinŭ pentru Serbia, pe ale cărei drepturĭ şi teritoriu nu voesce a le respecta.

»Prin regimulŭ vamalŭ înfiinţatŭ în modŭ nejustificatŭ de principatulŭ bulgarŭ faţă cu Serbia a nimicitŭ tóte transacţiunile comerciale între aceste douĕ ţĕrĭ. Insuşirea nelegală a Bergovii şi încurajiarea şi adăpostirea rebelilorŭ condamnaţĭ de tribunalele nóstre pentru crima de înaltă trădare le-amŭ toleratŭ numai, pentru ca sĕ dau probă de moderaţiune, cum se cuvine unui Statŭ, care şi-a câştigatŭ libertatea prin sângele fiilorŭ sĕi şi care, bucurându-se de simpatiele Europei, mergea înainte pe calea civilisaţiunii, respectândŭ în totdéuna drepturile altora în tocmai ca şi pe ale sale.

»Maltratările, la carĭ au fostŭ espuşĭ supuşii noştri în Bulgaria, închiderea graniţelorŭ şi grămădirea în masă a voluntarilorŭ bulgarĭ nedisciplinaţĭ la otarele Serbiei, ale cărorŭ atacurĭ înarmate necurmatŭ erau îndreptate asupra poporaţiunii dela graniţă şi chiarŭ şi asupra armatei nóstre, căreia îi este încredinţată apĕrarea teritoriului sĕrbŭ; tóte acestea constitue nişte provocărĭ pe carĭ eu în numele sfinţelorŭ interese ale ţĕrii, în numele demnităţii poporului şi pentru onórea armelorŭ sĕrbe, nu le mai potŭ tolera. Acestea suntŭ motivele, pentru carĭ au fostŭ nevoiţĭ sĕ decidemŭ ostilităţile, pe carĭ guvernulŭ bulgarŭ le-a provocatŭ şi pentru carĭ amŭ datŭ ordinŭ credinciósei şi vitesei mele armate, ca sĕ trécă în principatulŭ bulgarŭ. Dreptatea causei Sĕrbiei se baséză acum pe otărîrea armelorŭ, pe vitejia armatei nóstre şi pe sprijinulŭ a totŭ puternicului. Aducândŭ acésta la cunoscinţa scumpului meu poporŭ compteẑŭ pe iubirea lui de patriă şi devotamentulŭ, pe care îlŭ are pentru sfânta causă a Serbiei.« *Milanŭ.*

Proclamaţiunea prinţului Alexandru.

Prinţulŭ Alexandru alŭ Bulgariei a adresatŭ la 14 Noemvre n. poporului bulgarŭ următórea proclamaţiune:

»Guvernulŭ Sĕrbŭ, împinsŭ de dorinţe egoiste, şi voindŭ sĕ nimicéscă sfânta causă a poporului bulgarŭ, ne-a declaratŭ astăḑi resbelŭ fără nicĭ unŭ pretestŭ dreptŭ sau legalŭ, şi a ordonatŭ armatei sale d'a năvăli în ţéra nóstră.

„Am aflatŭ acéstă ştire cu cea mai mare mâhnire. In adevĕrŭ, n'amŭ fi creḑutŭ nicĭ odată, că acei ce suntŭ fraţiĭ nostri, prin sânge şi prin credinţă, au sĕ ridice mâna asupra nóstră; că au sĕ încépă unŭ resbelŭ ucigĕtorŭ de fraţĭ în momentele grele prin care trecŭ popórele din Balcanĭ; nicĭ că au sĕ se conducă într'unŭ modŭ atâtŭ de neînţeleptescŭ şi de neomenescŭ cătră nisce vecinĭ, carĭ fără sĕ facă rĕu nimĕnui, lucréză şi se luptă pentru o causă dréptă, generósă şi demnă de laude.

»Aruncândŭ asupra naţiunei sĕrbe şi asupra guvernului sĕu tótă rĕspunderea acestei lupte ucigĕtóre de fraţĭ şi a urmărilorŭ care arŭ puté sĕ resulte pentru cele douĕ state, anunţămŭ poporului nostru iubitŭ, că amŭ primitŭ acestŭ resbelŭ declaratŭ de Sĕrbĭ, că dămŭ vitezelorŭ nóstre trupe ordinŭ d'a începe operaţiunile în contra inimicului şi d'a apĕra cu energiă pămĕntulŭ, onórea şi libertatea poporului bulgarŭ.

„Causa nóstră este sfântă şi avemŭ speranţă că Dumneḑeu ne va lua sub protecţiunea sa şi ne va da ajutorulŭ necesarŭ pentru a învinge pe inimicii nostri.

Suntemŭ convinşĭ, că poporulŭ nostru va alerga din tóte părţile pentru a apĕra sfânta nóstră causă, şi că orĭ-ce bulgarŭ în stare d'a purta armele va veni sub drapelŭ spre a lupta pentru ţéră şi pentru libertate.

„Sĕ rugămŭ pe Dumneḑeu ca sĕ protégă pe Bulgaria şi s'o ajute în timpi grei prin care trece.

Alexandru.

Inscenarea unirei Bulgarilorŭ.

Se scie, că Rusia a respinsŭ acusarea ce i s'a făcutŭ, că ea a provocatŭ unirea Bulgariei cu Rumelia orientală. Cu tóte astea Bulgarii continuă a declara şi acum, că Rusia e inscenătorulŭ unirei.

O telegramă din Filipopolŭ dela 15 Noemvre n. spune, că Rusia hotărîse sĕ proclame unirea Rumeliei şi a Bulgariei la primăvéra viitóre, acestŭ planŭ fiindŭ cunoscutŭ, Bulgarii au voitŭ sĕ-lŭ dejóce şi sĕ facă ei înşi-şĭ unirea, pentru a avea astfelŭ o Bulgariă a Bulgarilorŭ ér nu a Ruşilorŭ. De aceea Rusia nu admite astăḑi unirea celorŭ douĕ Bulgarii. Unirea făcută de Rusia ar crea la porţile Constantinopolului unŭ statŭ duşmanŭ, care ar causa perderea Turciei.

Despre acestŭ pasŭ alŭ Rusiei, se vede, că a sciutŭ Anglia, care negreşitŭ a fostŭ încunosciinţată despre elŭ chiar de prinţulŭ Alexandru şi de guvernulŭ bulgarŭ. De aceea ea a căutatŭ sĕ dejóce planurile Rusiei. Acésta o afirmă şi „Memorial Diplomatique“ care anunţă, că cabinetulŭ din Londra a avutŭ cunoscinţă despre aceea, că în Filipopolŭ se plănuesce o lovitură de statŭ. O dovedescŭ acésta numerósele telegrame ale agentului englesŭ Lascelles către Salisbury, a cărorŭ publicare vrea s'o céră lordulŭ Campbell.

SCIRILE ḐILEI.

Tribunalulŭ de pressă din Pesta, respective judecătorulŭ de instrucţiă Csery, la cererea procurorului supremŭ cu privire la confiscarea scrierei volante a d-rului I. C. Drăgescu, a luatŭ următórea decisiune: »Confiscarea scrierei volante române, apărute în Rîmnicu-Sĕratŭ anulŭ trecutŭ: »Martirii Libertăţii« din 1784 de Dr. I. C. Drăgescu, R.-Săratŭ, tip. »Gazetei Săteanului,« 1884, se ordonă prin acésta pe teritoriulŭ activităţii legii penale unguresci pe basa ordinaţiunei ministrului de justiţiă dto 17 Mai etc, şi în privinţa esecutării procedurei se invită ministerulŭ de interne, deórece tipăritura incriminată conţine astfelŭ de espresiunĭ insultătóre şi ofensătóre, carĭ colideză evidentŭ cu §§ 158, 172, 174 ai codului penalŭ, din care causă colportagiulŭ şi lăţirea ei prin vênḑare este oprită. Ministerulŭ de interne provócă cu rescriptulŭ din 13 Noemvre n. c. autorităţile administrative şi tribunalele ţĕrii, ca în casŭ eventualŭ sĕ procédă în sensulŭ acestei decisiunĭ.«

—0—

Intr'o sală din Cluşiu se află espuse douĕ tablourĭ ale lui *Kossuth* de mărime naturală. In ele se represintă, anteluptătorulŭ maghiarŭ aşa precum era la anulŭ 1838 şeḑêndŭ pe unŭ scaunŭ şi cu o căciuliţă dească (unŭ fel de fesŭ) pe capŭ. Cei ce vorŭ se le véḑă, trebue sĕ plătéscă 10 cr. pentru »Kulturegylet.« — Espusŭ pe frigulŭ ăsta fără focŭ, nu credemŭ sĕ-i facă bucuriă.

—0—

Lui »Ellenzék« i se asigură, că comitatulŭ Têrnavei micĭ e »cuprinsŭ de o însufleţire generală“ pentru ideea de a vota suma de 10,000 fl. v. a. pe séma »Kulturegylet“ului. Acéstă propunere a contelui Eugen Lazar— ḑice ḑiarulŭ coşutistŭ, — nu »intêmpină« oposiţiune nicĭ chiarŭ din partea Sasilorŭ şi Valahilorŭ din comitatŭ, ceea ce este îmbucurătorŭ, pentru că e o dovadă, că fii acestui comitatŭ, carĭ de origine suntŭ nemaghiarĭ, au începutŭ a pricepe »adevĕrata« misiune a Kulturegylet»-ului, care şi lorŭ »numai fericire« póte sĕ le aducă. Propunerea, care se va desbate în adunarea comitatensă ce se va ţine la 26 Noemvre n. atêrnă aşadéră esclusivŭ numai dela Maghiarĭ, ş. a. — Scirea acésta merită totŭ atâta creḑĕmêntŭ, mai cu semă ce privesce pe „Valahĭ« şi Sasĭ, câtŭ merită şi scirea despre omorîrea lui Komaromi. »Valahii‘ şi Sasii se vorŭ feri d'a fi atâtŭ de „patrioţĭ«, încâtŭ sĕ-şĭ impună dărĭ de dragulŭ maghiarisării. Asemenĭ aderenţĭ îi póte găsi »Ellenzék« în lună.

—0—

De aḑi-nópte ninge mereu în Braşovŭ. Stratulŭ de zăpadă s'a prinsŭ binişorŭ.

—0—

Vestitulŭ banditŭ Dragoşŭ, care înspăimêntase prin tâlhăriile sale mai multe judeţe din Moldova, a fostŭ prinsŭ în comuna Matca, din judeţulŭ Tecuci. Se ḑice, că a fostŭ o luptă crâncenă între poteră şi banda lui Dragoşŭ. Acesta împreună cu unŭ tovarăşŭ alŭ sĕu au fostŭ rĕniţĭ de mórte.

DIN DELEGAŢIUNEA UNGARĂ.

In şedinţa plenară dela 14 Noemvre n. a delegaţiunii unguresci s'a desbătutŭ bugetulŭ ministrului de esterne. Celŭ dintâiu vorbitorŭ a fostŭ raportorulŭ Max *Falk*. Elŭ, vorbindŭ despre *cestiunea rumeliotă*, ḑise, că nimenea nu garanteză, că mâne nu se va ivi o cestiune sĕrbéscă, poimâne una grecéscă sĕu macedonênă, precum şi multe alte cestiunĭ, care totodată suntŭ şi cestiunĭ europene. Austro-Ungaria, ca putere semnatară a tractatului din Berlinŭ, nu póte încuviinţa înlăturarea hotărîrilorŭ acestuia pe căi revoluţionare, dér pe de altă parte a trecutŭ timpulŭ, când câţiva diplomaţĭ hotărau de sórtea popórelorŭ după placŭ, fără sĕ ţină sémă de dorinţele, înclinările şi treauinţele acelora. Inlăturându-se acum unirea bulgară pe căi artificiale în contra voinţii poporului, s'ar puté reinoi în curêndŭ în împrejurărĭ mai nefavorabile pentru noi. E de doritŭ sĕ se localiseze cestiunea rumeliotă, dér nu aşa ca numai cei ce au călcatŭ tractatulŭ sĕ tragă folosŭ, ér cei ce l'au respectatŭ încreḑêndu-se în iubirea de dreptate a puterilorŭ europene şi mai alesŭ în amiciţia monarchiei nóstre sĕ rĕmână buzaţĭ. Despre relaţiunile cu *Rusia* ḑice oratorulŭ, că în Ungaria numai o opiniune este, şi anume, că acelŭ raportŭ de amiciţiă numai atuncĭ póte fi mulţămitorŭ, dacă monarchia nóstră nu va trebui sĕ sacrifice pentru elŭ unŭ interesŭ esenţialŭ în Orientŭ. Totŭ aşa ne-ar linişti ministrulŭ de esterne, dacă ar repeţi şi acum, că în raportulŭ nostru cu *Germania* nu s'a ivitŭ nicĭ o schimbare mai cu sémă în vederea evenimentelorŭ din Orientŭ. Max Falk nu se aşteptă la nicĭ o minune dela amiciţia germană, dér dacă e vorba sĕ întreţinemŭ bune relaţiunĭ cu Germania chiar în contulŭ unorŭ sacrificii materiale neînsemnate, atuncĭ sĕ se adeveréscă promisiunea ministrului de esterne: că în casŭ de pericule seriόse putemŭ conta pe fidelitatea Germaniei. Vorbitorulŭ mai atinge cestiunea rumeliotă şi ḑice că, nerestabilindu-se *status quo*, sĕ nu se trécă cu vederea dorinţele şi interesele acelora, carĭ de anĭ au pusŭ mare pondŭ pe buna înţelegere cu monarchia nóstră şi încredere în leala amiciţiă cu noi.

Desider Szilagyi îşĭ esprimă îngrijirea pentru aceea direcţiune a politicei nóstre esterne, care ţintesce restabilirea *statului quo ante*. Corĕspunde acéstă politică intereselorŭ monarchiei nóstre? O asemenea restabilire nu e temeinică, căcĭ acésta e punctulŭ celŭ mai slabŭ alŭ tractatului dela Berlinŭ, în contra căruia Rusia a sprijinitŭ şi a promovatŭ agitaţiunea. In 24 de óre agitaţiunea contrară ar reîncepe. In restabilirea *statului quo ante* vede vorbitorulŭ celŭ mai mare periculŭ. Szilagyi e convinsŭ, că monarchia nóstră nu urmăresce o întindere de teritoriu în peninsula balcanică, nicĭ o politică agresivă în contra vre-unui statŭ; dér deórece Turcia e totŭ mai multŭ sfrimtorată, nu putemŭ suferi în vecinătatea nóstră nicĭ o formaţiune, care ne-ar puté strica; interesulŭ monarchiei nóstre cere, ca naţionalităţile din peninsula balcanică sĕ nu se absórbă, nicĭ sĕ ajutămŭ noi vre-uneia a se ridica la o preponderanţă peste vre-o altă naţionalitate. Precum se scie, între noi şi Rusia domnesce în peninsula balcanică o politică de rivalitate şi concurenţă, dér e o deosebire; din partea nóstră nu o ameninţată Rusia acolo, pe când ea urmăresce crearea de state ameninţătóre nouĕ. Noi sĕ punemŭ pondŭ pe aceea, că micele state sĕ se desvólte în cercurile lorŭ naturale şi sĕ nu se facă dependente de influinţa vre-unei puterĭ streine. De aceea restabilirea *statului quo ante* e îngrijitóre, fiindŭ că e în interesulŭ Rusiei, ca sĕ arate că fără ea unirea nu se póte face.

Vorbesce apoi despre relaţiunile cu *Germania*. Elŭ ḑice că nu cunósce cuprinsulŭ alianţei, dér fiecare a luatŭ la cunoscinţă cu bucuriă despre ea, fiindŭ că s'a presupusŭ, că acéstă alianţă se baséză pe asigurarea şi promovarea reciprocă a intereselorŭ politice. Interese opuse n'avemŭ cu Germania, căcĭ interesele şi cele mai importante se află în Vestŭ, ér ale monarchiei nóstre în Ostŭ, în peninsula balcanică. Opiniunea publică presupune ca naturalŭ, că puterea asigurătóre şi protectóre a acestei alianţe este aşadéră pentru Germania în Vestŭ, ér pentru monarchia nóstră în Ostŭ. Când s'a alăturatŭ Rusia la acéstă alianţă, ne-a cuprinsŭ îngrijire şi o esprimŭ aḑi pe faţă. Germania păstrându-şĭ rolulŭ de mijlocitorŭ între noi şi Rusia în cestiunĭ orientale, va profita Rusia din împĕcare, ér neisbutindŭ acésta, se va retrage mijlocitorulŭ, lăsândŭ pe cei doi sĕ se rĕfuiéscă cum va puté. Prin urmare alianţa nóstră cu Germania a slăbitŭ, décă acésta a fostŭ resultatulŭ întrevederilorŭ dela Skiernevice şi Kremsier. In privinţa raportului cu *Rusia*, observă, că acésta urmăresce în peninsula balcanică o politică, pe care monarchia nóstră trebue s'o paraliseze. Spre ce scopŭ amŭ intratŭ prin urmare în alianţă cu Rusia? Delegaţiunea va sprijini în Orientŭ o politică, care concuréză cu Rusia. Mai vorbesce de cestiunea rumeliotă şi ḑice, că monarchia sĕ caute sĕ nu-şĭ pérdă influinţa sa în peninsula balcanică.

Julius *Horvath* încă nu e pentru restabilirea *statului quo ante*, pentru că Rusia, la timpulŭ potrivitŭ pentru ea, ar aprinde întrégă peninsulă balcanică, căci ea a agitatŭ unirea. Dorinţa pentru susţinerea păcii esistă, dintre tóte statele balcanice, numai în România, despre ale cărei aspiraţiunĭ mai întinse nu se vorbesce nicăirĭ. Esplicarea o găsesce în faptulŭ, că România şi a recunoscutŭ condiţiunile fundamentale ale esistenţei sale şi a ajunsŭ la pătrunderea, că prin turburarea

păcii nu póte decâtŭ sĕ pĕrdă. Pacea în peninsula balcanică se póte dobêrdi, numai dacă se vorŭ mulţămi interesele egalŭ îndreptăţite ale poporelorŭ. Monarchia nóstră trebue sĕ câştige pentru noi popórele d'acolo, pentru ca ele sĕ privéscă în monarchia nóstră pe protectórea intereselorŭ lorŭ, şi sĕ n'o pătimŭ cum a păţit'o Austria cu Italia, când, în contra nisuinţelorŭ de unire, a luatŭ posiţiune hotărîtĕ, silindŭ prin acésta pe singuraticele state sĕ se unéscă între ele.

Contele *Apponyi* e de acordŭ cu Szilagyi. Problema nóstră faţă cu stările din peninsula balcanică este: sĕ asigurămŭ influinţa preponderantă a monarchiei nóstre, dér nu în contrastŭ cu desvoltarea naturală a acelorŭ popóre, ci prin aceea, ca politica nóstră se dovedéscă unŭ amestecŭ permanentŭ de tăriă şi de bunăvoinţă, de tăriă, câştigându'şi popórele convingerea, că în contra voinţii şi interesului nostru nu se póte dobândi nimicŭ; de bunăvoinţă, că nu ne opunemŭ desvoltării şi independinţii lorŭ individuale. Posiţiunea nóstră este curatŭ defensivă, şi numai într'atâta e ofensivă, în câtŭ nu putemŭ permite, ca o altă putere mare sĕ aibă acolo o sferă de putere hotărîtóre.

Ludvig *Csernatony* dice, că dacă e posibilŭ sĕ se restabiléscă *status quo*, sĕ se restabiléscă, dacă nu se póte, atuncĭ nicĭ oficiulŭ nostru de esterne nu va urmărî acésta. Elŭ nu consideră cestiunea rumeliotă ca orientală, ci ca o cestiune vestică. Rolulŭ ilŭ jócă Anglia. Vedem, că acolo se opun două marĭ sfere de interese: cea rusă şi cea englesă, şi lângă cea rusă şi cea austro-ungară. Mai e apoi Francia, care sub orĭce formă de guvernŭ va lua parte la o mare complicaţiune europénă din causa politicei de rĕsbunare faţă cu Germania. Asta o scie cancelarulŭ imperiului germanŭ. De aceea Germania a căutatŭ sĕ se împretinéscă cu Rusia. Dér acéstă pretiniă nu póte slăbi alianţa nóstră cu Germania. Totdéuna, când e vorba de micĭ incidente ca cele din Bulgaria, sĕ avemŭ înaintea ochilorŭ întréga situaţiune europénă. Ce privesce conterinţa, se dice, că *Italia* stă la o parte, respective sprijinesce propunerile Angliei şi că şi Francia e de partea acesteia. In privinţa acésta arŭ fi de doritŭ lămurirĭ din partea d-lui ministru de esterne.

Referentulŭ Max *Falk* dice, că *status quo ante* a rĕposatŭ în Domnulŭ şi decĭ cu morţii sĕ nu ne mai facemŭ de lucru. „Milanŭ a declaratŭ rĕsboiu,“ aşa spune telegrama ce amŭ primit'o în acestŭ momentŭ. Are d. ministru cunoscinţă despre acéstă critică întorsătură a lucrurilorŭ şi ne póte da esplicărĭ?

Ladislau *Szögyeny*, la însărcinarea ministrului de esterne şi în numele lui, rĕspunde, că Italia e de acordŭ cu Austro-Ungaria şi că putemŭ conta pe siguranţa bunului raportŭ cu Italia. Cu privire la întrebarea referentului dice, că e adevĕratŭ rĕsboiu şi că în acestŭ momentŭ trupele sêrbescĭ deja au trecutŭ graniţa. (Strigăte de „Éljen.“ Viuă şi în-delungă mişcare).

AFACERĬ LOCALE.

In şedinţa Comunităţii Braşovului din 15 Noemvre a. c. trebue sĕ recunóscemŭ, că compatrioţii Saşĭ ne-au ajutatŭ în afacerea urgentă şi importanta a învĕţăceilorŭ românĭ dela meserii, carĭ în urma pasului celui mai nou alŭ guvernului, erau sĕ rĕmână fără de instrucţiune, căcĭ ia opritŭ de a mai visita cursulŭ scólei gremiale române, cerêndŭ sĕ frecventeze scóla industrială comunală, séu cea de statŭ.

In urma rugării Asociaţiunii pentru sprijinirea învĕţăceilorŭ şi Sodalilorŭ românĭ meseriaşĭ, comisiunea scólei comunale industriale a făcutŭ propunerea de-a se înfiinţa clase paralele ca sĕ se pótă primi şi învĕţăceĭ românĭ în scóla comunală industrială de aicĭ. Comunitatea în contra propunerii de amânare a Magistratului *a luatŭ conclusulu d'a se crea clase paralele şi pentru spesele profesorilorŭ s'au preliminatŭ optŭ sute florinĭ v. a.*

Comisiunea Scólei industriale a şi publicatŭ concursŭ în »Kronstädter Zeitung« Nr. 266 pentru órele necesarii în clasele paralele.

Deşi prevede legea, ca copii dela meserii sĕ fiă îngrijiţĭ fără considerare la naţionalitate şi confesiune, totuşĭ ne simţimŭ îndemnaţĭ a aduce mulţămirile nóstre sincere On. Comunităţĭ a Braşovului şi deosebită On. Comisiunĭ scolastice.

Totŭ în acésă şedinţă a comunităţii la care au luatŭ parte peste 108 membrii s'au luatŭ mai multe concluse de mare însemnatate, anume: vinderea unorŭ hârtii urbariale în suma de trei sute mii florinĭ pentru a sĕ plăti o datoriă a Comunităţii. Totdeodată s'a decisŭ a se restitui acesta capitalŭ puindu-se plusulŭ de 3000 fl. v. a., ce resultă ca profitŭ, décă se va plăti datoriei, la cassa de păstrare spre fructificare, până ce va ajunge suma de susŭ. S'au mai luatŭ alte 6 concluse pentru a se vinde unele parcele din pămêntulŭ comunităţii la privaţĭ, Schimbarea livedii „tabĕra mare« cu loculŭ de verdeţurĭ alŭ presbiterului, pentru ca sĕ se zidéscă unŭ abatoriu (loculŭ de a se tăia carne) şi pentru ţêrgu de vite nu s'a pututŭ decide, căcĭ nu a fostŭ de faţă numerulŭ reglementarŭ de membrii.

REUNIUNEA ÎNVĔŢĂTORILORŬ ÎN FĂGĂRAŞŬ.

Făgăraşŭ, 27 Octomvre 1885 st. v.

Onorate D-le Redactorŭ! Reuniunea învĕţătorilorŭ românĭ gr. or. din districtulŭ XI Făgăraşŭ ş'a finitŭ adunarea generală de trei dile din anulŭ acesta ierĭ, şi astădĭ membrii acestei corporaţiunĭ — învĕţătorii gr. or. din protopresbiteratele Făgăraşŭ, Agnita şi Cohalmŭ s'au depărtatŭ fiecarele pe la ale sale. —

Pentru-ca publiculŭ cetitorŭ sĕ-'şĭ pótă face ideă întru câtŭ acéstă corporaţiune prosperéză, eŭ încercŭ între marginile micelorŭ mele puterĭ spirituale a da în liniaminte generale urmĕtoriulŭ raportŭ despre activitatea reuniunei în cursulŭ celorŭ trei anĭ, de când ea s'a înfiinţatŭ după proiectulŭ de statute emanatŭ dela ven. consistorŭ archidiecesanŭ pentru tóte reuniunile din Transilvania. —

Are reuniunea acésta şi trecutŭ mai vechiu, căcĭ pe la 1869 era cunoscută sub numirea de „reuniunea învĕţătorilorŭ românĭ *Georgiu Lazarŭ*,“ ér mai târdiu şi până în 1882 a purtatŭ numele „reuniunea învĕţătorilorŭ românĭ din ţéra Oltului,“ de unde se vede, că învĕţătorii din părţile acestea de multŭ s'au nesuitŭ sĕ-'şĭ facă reuniunea pentru înaintarea lorŭ pe terenulŭ cunoscinţelorŭ pedagogice şi pentru înfiinţarea unui fondŭ în banĭ din carĭ să sĕ ajutore ei şi pe ei la neputinţe. —

Ce succese a reportatŭ reuniunea „George Lazar“ nu sciu, ér despre sporiulŭ făcutŭ de reuniunea din „Ţara Oltului“ ne vorbescŭ câteva acte ce le-amŭ aflatŭ în archivulŭ scólei gr. or. din Făgăraşŭ între carĭ enumĕrŭ: unŭ proiectŭ de statute neaprobatŭ de organele mai înalte, unŭ regulamentŭ de casă nepusŭ în praxă şi câteva procese verbale, din carĭ celŭ mai vechiu şi mai de folosŭ pentru istoriculŭ reuniunei lipsesce, aflându-se la fostulŭ învĕţătorŭ acum capelanŭ în Sâmbăta superióră Spiridonŭ Mardan.

Sĕ vedemŭ acum ce a lucratŭ reuniunea cu numele „din districtulŭ XI Făgăraşŭ“ pusă în mişcare la anulŭ 1882, când învĕţătorii din trei protopresbiterate s'au constituitŭ în urma proiectului de statute trimise de ven. consistorŭ archidiecesanŭ. Totŭ începutulŭ e greu, şi de aceea din capulŭ locului observŭ că numai încetŭ şi cu lupte întîmpinate de greutăţĭ au trebuitŭ sĕ fiă şi paşii acestei reuniunĭ spre ajungerea scopului ei. —

In véra anului 1882, sub fericitulŭ comisarŭ consistorialŭ Iónŭ Petricŭ, directorulŭ scólei capitale din Satulungŭ, reuniunea ş'a ţinutŭ prima adunare generală în care s'a constituitŭ alegêndu-şĭ urmĕtorii funcţionarĭ: preşedinte zelosulŭ preotŭ Vincenţiu Grama, vicepreşedinte dirigintele scolarŭ Daniilŭ Gaborŭ, secretarii învĕţătorii Nicolau Aronŭ şi Spiridonŭ Mardan, casarŭ Lazarŭ Comşa, controlorŭ Iónŭ Bonea, bibliotecarŭ Petru Marhas şi membrii în comitetŭ: Iacobŭ Oana, Iónŭ Popescu, Iónŭ Roşca şi Toma Stirbeţŭ. In acéstă adunare reuniunea a disbătutŭ temele: înfiinţarea caselorŭ de păstrare în scólele elementarĭ şi modulŭ tractărei religiunei în scólele elementarĭ. Că aceste teme au fostŭ desvoltate cu zelŭ se vede de acolo, că membrilorŭ reuniunei Daniilŭ Gaborŭ şi Nicolau Aronŭ le-au sositŭ mai târdiu laudatoriulŭ pentru distingerea lorŭ la desbaterea acestorŭ teme din partea ven. consistorŭ archidiecesanŭ.

Reuniunea s'a împărţitŭ în subreuniunĭ. Subreuniunile constituindu-se, cea dela Făgăraşŭ sub presidiulŭ d-nului Vincentiu Grama, cea dela Agnita sub presidiulŭ d-nului Nicolao Moldovanŭ, preotŭ în Vĕrdŭ şi cea dela Cohalmŭ sub presidiulŭ adm. protopresbiteralŭ Nicolae D. Mircea au ţinutŭ dela 1882 şi până în presentŭ 13 adunărĭ generale de tractŭ, şi anume: subreuniunea din protpbiteratulŭ Făgăraşului 5 adunărĭ generale, cea din protopbteratulŭ Cohalmului éră 5 şi subreuniunea din protopbteratulŭ Agnitei 3 adunărĭ generale. In aceste adunărĭ s'au dinstinsŭ cu elaborate pedagogico-didactice urmĕtorii membrii: 1) Daniilŭ Gaborŭ cu unŭ manuscriptŭ, „tractarea gimnasticei în scólele poporalĭ“ şi o disertaţiune „Şincai ca pedagogŭ;“ 2) Nicolau Aronŭ cu trei disertaţiunĭ: a) „meditaţiunĭ asupra propunerei sciinţelorŭ naturalĭ în specială a istoriei naturale în scólele elementari,“ b) „însemnătatea, desvoltarea şi tractarea fisicei în scólele elementarĭ,“ c) „învĕţătorulŭ în faţa scólei ca institutŭ de educaţiune morală, estetică şi religiósă;“ 3) Nicolae Traianŭ Popŭ cu o disertaţiune „învĕţămêntulŭ intuitivŭ în scólele elementarĭ, preferinţa lui faţă de rătăcirile din trecutŭ;“ 4) Iónŭ Căpĕtă cu o disertaţiune: „originea şi problema scólei în generalŭ şi în specialŭ problema scólei nóstre poporale;“ 5) Nicolae Ludu cu o disertaţiune: „din însuşirile învĕţătorului relative la ţinerea unei disciplinĭ bune în scólă;“ 6) Iónŭ Lupu cu o disertaţiune: „desvoltarea fisică a elevului în paralelă cu desvoltarea spirituală mens sana in corpore sano;“ 7) Iónŭ Roşca cu o disertaţiune: „sciinţa educaţiunei;“, 8) Iónŭ Bonea cu o disertaţiune: „istoria şi chiămarea scólei nóstre popolare;“ 9) Filaret Deişorean cu o disertaţiune: „învĕţătorulŭ ca educatorŭ în scóla populară;“ 10) Toma Bârsanŭ cu o disertaţiune: limba maternă în scólele elementarĭ;“ 11) George Taflanŭ cu unŭ tractatŭ: „limba magiară în scóla nóstră popolară“ şi 12) George Dobrinŭ cu unŭ tractatŭ: metropolitulŭ Sava Brancoviciu.“ Prelegerĭ practice statorite de comitetulŭ centralŭ şi desvoltate în aceste adunărĭ a-le subreuniunilorŭ au fostŭ: a) „tractarea N-rilorŭ 1—10 la elevii despărţămêntului primŭ,“ b) „tractarea N-rului 11 la elevii despărţămêntului alŭ doilea,“ c) „desvoltarea substantivului pe basa unei bucăţĭ de cetire,“ d) „tractarea noţiunilorŭ: corpŭ, spaţŭ etc. din Fisică,“ e) „Iacobŭ şi cei 12 fii ai sĕi din istoria biblică“ şi f) „tractarea comitatului pe a cărui terenŭ sĕ află subreuniunea respectivă.“

Pre lângă adunarea generală din anulŭ 1882, în care reuniunea s'a constituitŭ, s'au mai ţinutŭ adunărĭ generale de districtŭ până în presentŭ încă trei, şi anume: una în véra anului 1883, în care s'a desbătutŭ condicile scolare, alta în véra anului 1884, în care s'a desvoltatŭ cetirea şi scrierea în scóla elementară şi alta acum în Octomvre 1885, în care reuniunea a desbătutŭ temele: disciplina şi mijlócele prin carĭ sĕ póte ajunge ea în scólele elementarĭ şi modulŭ tractărei sciinţelorŭ realĭ în scólele elementarĭ, şi în care reuniunea s'a constituitŭ din nou pe unŭ periodŭ de trei anĭ. —

Fondulŭ reuniunei în banĭ gata constă din 150 fl. v. a., éră biblioteca din 120 cărţĭ şi 9 fl. 20 cr. v. a. banĭ pe séma bibliotecei. — Reuniunea constituită din nou îşĭ are urmĕtorii funcţionarĭ: preşedinte: parochulŭ gr. or. Vincenţiu Grama vicepreşedinte Iacobŭ Oana secretarĭ Iónŭ Căpĕtă şi Nicolae Ludu, casarŭ Lazar Comşa, controlorŭ George Taflanŭ, bibliotecarŭ Petru Marhas, şi membrii în comitetŭ George Dobrinŭ, Nicolae T. Popŭ, Iónŭ Bonea şi Iónŭ Rosca. — Adunarea generală districtuală din anulŭ viitorŭ se va ţiné în Cuciulata. —

Inaintea cu D-deu d-lor funcţiunarĭ şi despre resultate şi mai îmbucurătóre nu mĕ îndoescŭ. —

Unŭ fostŭ membru.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

SOFIA, 17 Noemvre. — Erĭ în 16 Noemvre, după o luptă înverşunată, în care Bulgarii au opusŭ o cerbicósă resistenţă, **trupele sêrbescĭ au isbutitŭ a încungiura Trnulŭ** cu întăriturile sale, ocupândŭ şoséua Trn-Breznicŭ.

SOFIA, 17 Noemvre. — Bulgarii au renunţatŭ d'a mai apĕra defileulŭ Dragomanŭ. După o vitejéscă resistenţă, *trupele bulgare s'au retrasŭ dincolo de defileulŭ Dragomanŭ la Slovniţa,* care localitate se crede că a şi fostŭ atacată de trupele sêrbescĭ erĭ nóptea. *Acéstă bătăliă va decide asupra sórtei Sofiei.*

SOFIA, 17 Noemvre. — Prinţulŭ *Alexandru* alŭ Bulgariei cu întregŭ statulŭ sĕu majorŭ a plecatŭ aséra la óste la *Slivniţa*, unde se aştéptă *bătălia decisivă.*

SOFIA, 16 Noemvre séra. — Ministrulŭ de esterne alŭ Bulgariei, d. *Ţanov*, a adresatŭ Inaltei *Pórte o depeşă*, în care îi împărtăşesce, că **armata sêrbéscă a pĕtrunsŭ până aprópe de Sofia. In numele prinţului Bulgariei, ministrulŭ rógă pe Maiestatea Sa Sultanulŭ, ca sĕ intervină cu oştirea sa, deórece guvernulŭ princiarŭ nu'i compete dreptulŭ de a tracta directŭ cu inimiculŭ.**

DIVERSE.

Uitare unei predice. — Unŭ preotŭ vorbea în biserică despre înviere. Elŭ îşĭ termină predica ast-felŭ: »A fostŭ, în timpulŭ acela, mare cerţă în cerŭ, cine sĕ se ducă sĕ vestéscă pe Maria, că fiulŭ sĕu a înviatŭ şi s'a suitŭ la cerurĭ.“ Eu, dise Adamŭ, ar trebui sĕ fiu însărcinatŭ cu acéstă solie pentru că, fiindŭ pricina rĕului totŭ eu aşŭ fi datorŭ sĕ vestescŭ vindecarea lui. — Nu' rĕspunse Christosŭ; ţie iţĭ placŭ merele, şi ai putea sĕ te opreşţĭ în drumŭ. Se oferi Abelŭ. — Nu se póte; dac'ai întâlni pe Cain, te-arŭ ucide. Noe veni şi elŭ la rêndŭ. — Stai pe locŭ; iţĭ place sĕ bei, şi ai face vr'o boroboţă. Mĕ ducŭ eu, dise sfîntu Iónŭ Botezătorulŭ. — Tu eştĭ îmbrăcatŭ în piei, şi nu mi-ar face cinste sĕ mĕ represinţĭ. Se oferi şi tâlharulŭ celŭ bunŭ, care şeduse la drépta lui Christosŭ pe cruce. — Cum o sĕ te ducĭ tu; nu'ţĭ suntŭ piciórele sfărîmate? Atuncĭ trimise unŭ îngerŭ, care începu sĕ cânte: „Bucurăte fecióră etc.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Noembre st. n 1885

Rentă de aurŭ 4%	97.45
Rentă de hârtiă 5%	89.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108 75
Bonurĭ rurale ungare	103.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	103 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 —
Bonurĭ rurale transilvane	102. 50
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118 20
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	121.—
Renta de hărtiă austriacă	81.95
Renta de arg. austr.	82 45
Renta de aurŭ austr.	109 10
Losurile din 1860	139 90
Acţiunile băncei austro-ungare	866 —
Act. băncei de creditŭ ung.	285.—
Act. băncei de creditŭ austr.	280 25
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 95
Napoleon-d'orĭ	9.99
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.80
Londra 10 Livres sterlinge	125.95

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 4 Noemvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	86	87¼
Renta rom. amort. (5%)	90	91½
» convert. (6%)	86	87½
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	31	31¾
Credit fonc. rural (7%)	101½	102½
» „ „ (5%)	85	86¼
» » urban (7%)	96½	97½
» » » (6%)	90	91
» » » (5%)	80½	81¾
Banca naţională a României	1050	1100
Ac. de asig. Dacia-Rom.	244	250
« » » Naţională	199½	211
Aurŭ	12½	12.
Bancnote austriace contra aurŭ	2.02	2.04

Cursulu pieţei Brașovŭ

din 17 Noembre st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 32	Vênd.	8.36
Argint românesc	»	8 35	»	8.40
Napoleon-d'orĭ	»	9.96	»	10 —
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.40
Imperialĭ	»	10.17	»	10.25
Galbenĭ	»	5.91	»	5.96
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

☛ *Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.*

Nru 5153|1885.

Admon. pentru solvirea darei.

Conformŭ §. §. 59 —74 alŭ art. de lege XLIV din ănulŭ 1883 se provócă seriosŭ toţĭ contribuabilii, carĭ au rĕmasŭ în restanţă cu óre care sumă din datoria lorŭ curentă fiă pentru impositulŭ pe comerţŭ și industriă, tacsa militară. tacsa pentru școlĭ, drumurĭ și darea comunălă, ca sĕ plătéscă acésta la oficiulŭ de dare orășănescŭ negreșitŭ pănă la *24 Noemvre a. c. n.*, căcĭ la din contra se vorŭ incassa aceste restanţii pe calea esecuţiunii, fără respectŭ la persónă.

Brașovŭ, 16 Noemvre 1885.

Oficiulŭ de dare orășănescŭ.

☛ Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5·00	7.45	—
Predealŭ	—	9 45	12.50	—
	—	9.47	1.09	—
Timișŭ	—	10.11	1.40	—
Brașovŭ	—	10.44	2.27	—
	6.22	10.51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Hașfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighișóra	10 29	1.30	8.01	—
	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9 05	—
Mediașŭ	11.54	2.25	9 43	—
Copsa mică	12 12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blașiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiușŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9 12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10 23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Clușiu	5.56	5.58	12.59	—
	6.08	6.08	—	8.00
Nedeșdu	6.29	—	—	8.3
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirișŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8 22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare	10.37	9.13	—	4.05
	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12 59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena	6.35	2.45	10.50	—
	3.00	8 00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1 45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.4
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriș	—	—	4.0	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	—
Clușiu	—	10.0	5.05	6.43	—
	12 05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriș	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea	3.12	11.43	—	9.31	—
	3 32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.59	—	—	9.68	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiușŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11 28	—
Blașŭ	6 02	12 57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copsa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediașŭ	—	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	-	1.56	6.40
Sigișóra	—	2.31	—	2.34	7.2
Hașfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5 30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.3
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Brașovŭ	—	5.20	—	7.14	1.09
	—	5 3	—	-	1.50
Timișŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ	—	6.32	—	—	3.23
	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Nota: Órele de nopte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 27
Vinţulŭ de josŭ	12 20	—	4.53
Șibotŭ	12.52	—	5.19
Orăștia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborșin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6 14	10 23
Paulișŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11 18
Aradŭ	8 10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	12.00	4 5
	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8 16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.00
Szolnok	11.02	3.44	11.40
	11.12	4.02	12 00
Aradŭ	3 37	7.53	5.95
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulișŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5 10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborșin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7 43	—	9.56
Ilia	8 01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9 05	—	11.23
Orăștiă	10 10	—	12.24
Șibotŭ	10 43	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11 19	—	1.40
Teiușŭ	12 05	—	2.34

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2 18	9 13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2 53	9 36
Timișóra	8.42	3.40	10.06

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.23
Streiu	7 05	12.27	3.00
Haţegŭ	7 53	1.19	3.49
Pui	8 46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.28
Baniţa	10 11	3 35	6.07
Petroșenĭ	10.43	4 04	6.39

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.07	12.25	5.00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6 53
Aradulŭ nou	7 40	2.54	7.24
Aradŭ	7 50	3.10	7.40

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroșenĭ	6 49	9.33	5 28
Baniţa	7 27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10 54	6.47
Pui	8.50	11 37	7 35
Haţegŭ	9.31	12 17	8 02
Streiu	10.16	12.58	8 44
Simeria	10 53	1.35	9.15

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.